

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un sir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani și timbru de 60 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poste și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoază.

Numeri singuratici à 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat „la loterie

Pecatele trecutului.

(S.) Citez dintr-o vorbire rostită înainte cu treizeci și doi de ani în dieta maghiară. Sînt cuvintele unui mare fruntaș maghiar, adresate deputaților naționali, aflători pe atunci în camera ungara. Le zicea așa:

— Nu vă temeți, domnilor, că interesele speciale ale naționalităților d-voastre sînt amenințate din partea acelei națiuni maghiare, care în raporturile ei numerice nici nu poate fi amenințătoare pentru d-voastre; care nu are dor de cucerire; nu are nici atragere nici capacitate de a face proselitism; și care urmărește cu sinceră simpatie dezvoltarea națională a d-voastre fiindcă nu vede pentru sine nici un pericol în această.

Sînt cuvintele lui Bartal György, rostite în dieta maghiară cu ocazia discuției purtate asupra legii despre egală îndreptățire a naționalităților; rostite ca mângăiere, dată naționalităților din țară, că nimeni nu le voeste răul și subjugarea.

Citez și din altă vorbire, rostită cu aceeași ocazie, din partea altui fruntaș maghiar, care zicea așa:

— După părerea mea, chestia naționalităților nu e chestia uneia sau alteia dintre naționalitățile patriei acesteia; ci e o chestie comună, a tuturor. Cel-ce crede, că unitatea patriei acesteia, dela care depinde existența ei, zace numai în interesul celor-ce vorbesc ungurește în patrie; sau cel-ce crede, că civilizarea și bunăstarea compatrioților români, serbi și slavi, e chestie numai română, serbă și slavă: pot să-i spun că nu înțeleg chestia. După convingerea mea, rezolvarea chestiei naționale e o problemă care ne privește pe toți și care ne interesează pe toți. Și fiindcă noi datori sîntem să resolvăm problema, ear' experiențele toate, cuprinse în istoria lumii, ne învață, că rezolvarea oricărei chestii e posibilă numai atunci, când modul rezolvării nu stă în contradicție cu ideile și principiile secolului: sîntem datori să resolvăm chestia în sensul ideilor veacului acestuia; ear' veacul, grație Atotputernicului, e veacul libertății. Și nu este retorică, și nu este putere, care să ne abată de pe terenul liberei concurențe, de pe terenul libertății, earăși între șanfurile privilegiilor!

Sînt cuvintele baronului Eötvös József, fost ministru unguresc de culte și instrucțiune publică, la începutul erei constituționale.

Și aș pute să mai citez și alte cuvinte frumoase și înțelepte, rostite din partea Maghiarilor înainte cu treizeci și doi de ani în dieta maghiară, cu ocazia discuției legii despre egală îndreptățire a naționalităților din această țară?

Intențiunea era, după-cum zicea Bartal, asigurarea, că naționalitățile nu vor fi asuprite din partea națiunii maghiare, care nu voeste cucerirea lor; și după-cum zicea baronul Eötvös, deschiderea terenului de liberă concurență, reclamată de spiritul veacului.

Oameni cu vederi sănătoase erau oamenii aceia, de naționalitate maghiară, cari recunoșteau valoarea și forțele naționalităților din țară, și voiau să le asigure existența și dezvoltarea națională, prin legea despre egală îndreptățire.

Dar' ori-cât de cuminți să fi fost, n'au fost destul de prevăzători, și n'au voit să înțeleagă aceea ce le spuneau deputații nostri naționali: că legea, în alcătuirea ei votată, va pute de ansă la restălmăcirii gregite, și va pute face, ca

chestia naționalităților să rămână — neresolvată.

Și neresolvată a rămas; și s'a dovedit, că temerile deputaților nostri naționali motivate erau. Pentru-că legea despre egală îndreptățire a naționalităților din țară restălmăcică a fost atât de mult, încât astăzi nu mai există nimic din ea. Și acesta e păcatul bărbaților maghiari de stat de pe acelea vremuri, cari în loc să dea naționalităților o lege imperativă, bine precisată cu privire la drepturile lor, le-au dat o lege permisivă, pe care ori-ce Jeszenszky și ori-ce Bánffy se o poată interpreta așa cum vrea.

Dacă ar fi Maghiarii alți oameni, datorința lor ar fi deci, să îndrepte aceste păcate ale trecutului. Datorința lor ar fi, să ștergă pata ce au pus-o pe bunele intențiuni ale marilor lor bărbați de stat din trecut un Tisza, un Bánffy și alți epigoni; să se dea legii înțelesul pe care l-au dat urzitorii ei; mai mult chiar, revizindu-o să o întocmească astfel, ca în ea să se găsească naționalitățile din țară asigurarea și garanțiile existenței și a dezvoltării lor naționale.

Căci problema pe care parlamentul maghiar voia să o rezolveze înainte cu treizeci și doi de ani, a rămas neresolvată până astăzi; și de interesul Maghiarilor ar fi să o rezolveze odată, spre mulțumirea naționalităților.

Nici o chestie nu e pentru Maghiarii atât de importantă și de urgentă ca chestia naționalităților; și tocmai cu ea își bat Maghiarii capul mai puțin. Această desconsiderare se va răbuna însă odată asupra Maghiarilor, și numai a lor are să fie vina.

Sibiu, 12 Mai n.

Fondul lui Iancu va fi supus acum unei confiscări parțiale. Dădu-se știrea, că tabla regească din Cluj, la apelul făcut contra sentinței tribunului din A-Iulia, a aflat vinovat pe dl. Albini, osândindu-l de nou la 10 luni. Cu privire la fond, tabla regească, în deosebire earăși de tribunul, a decis să se confisce numai acea sumă, care s'a colectat și după opreliștea dată de ministrul Perczel.

Sentința aceasta s'a apelat la Curie.

Remaniere ministerială. Valerosul organ „România Jună” menține de nou știrea, dată mai înainte și desmințită de unele ziare, că nădată după întoarcerea M. Sale Regelui în țară se va face o remaniere ministerială. „Rom. Jună” dă ca sigură știrea, că va intra în cabinet dl. G. Panu.

Pactul din Bucovina.

Un corespondent al „Rom. Jună” a intervievat pe dl. Dr. V. Brăneș, care de prezent se află în București, asupra pactului dintre Bourguignon și Românii bucovineni, pact, care pe mulți, i-a surprins și atins neplăcut.

Dr. Brăneș, după-cum aflăm din „România Jună”, a zis că tratativele de împăcare s'au început în preajma deschiderii sesiunii dietei Bucovinei.

Îndemnul la tratative a purces dela ministrul-prezident Körber, care condus de dorința realizării programului sau economic se temea de consecințele unei eventuale sesiuni furtunoase în dietele provinciale.

Deci bar. Bourguignon nu l'a propriu îndemnat, ci l'a ordin mai înalt a deschis tratativele. Toți deputații români din dieta țerei au fost dispuși de pace, deși nu se putea nega, că în sinul clubului român dietal erau două curente, unul mai radical reprezentat prin Dr. I. cav. de Flondor și altul mai moderat, căruia aparținea majoritatea clubului român.

Dr. Popovici, împedecat din cauză de boală, n'a putut participa decât numai la unele ședințe; la ultima ședință însă, s'a declarat solidar cu Dr. I. cav. de Flondor.

Ce se ține de concesionile ce s'ar acorda Românilor, dl. Brăneș a zis, că oficial nu s'au făcut cunoscute, dar' încât știe d-sa, sînt următoarele:

1. Se crează un post de inspector școlar al țerei pentru toate școlile românești din Bucovina și în acest post va fi numit un prof. titrat propus de clubul român. Această concesie e cea mai importantă, că astfel se emancipează profesorii și învățătorii români ai Bucovinei de sub jugul administrației școlare de până acum, ostilă Românilor. 2. Se reorganizează consiliul școlar al țerei astfel, încât se înmulțesc locurile Românilor în această corporațiune atât de importantă pentru învățământul național al țerei. 3. Inspectorii școlari districtuali (revisorii școlari) ostili Românilor se vor permuta înlocuindu-se cu inspectori agreeți de clubul român. 4. Se suspendă toate prigoniriile politice în contra preoției, învățătoriei și celalalte. 5. Se subvenționează internatele române din Cernăuți cu 5000 florini pe an.

În schimb clubul român dietal încetează opoziția vehementă contra guvernului și guvernului.

Dl. Brăneș a declarat apoi, că aceste concesionii sînt însemnate, mai cu seamă pentru învățământul național, care e călcăiul achileic al întregii chestiuni naționale în Bucovina. Dl. Brăneș și cei grupați în jurul „Patriei” însă nu au încredere în sinceritatea lui Bourguignon.

Noi, a declarat dl. Brăneș — pe baronul Bourguignon, nu-l considerăm de bărbatul chemat a rezolva chestia bucovineană și avem impresia că dînsul a întins tratativele în decursul întregii sesiuni dietale ca să-și fină în „sach” pe deputații români, ear' după închiderea sesiunii nu va mai voi să știe nimic de angajamentele luate, precum a mai făcut aceasta și în trecut.

În fine dl. Brăneș a declarat că după părerea sa „Patria” va reapăre cel mai târziu peste două luni.

Întâlnirea dela Berlin.

Din incidentul „visitei” Împăratului și Regelui nostru la Berlin, precum și a celorlalte persoane princiare, un redactor al ziarului din Berlin „Lokalanzeiger” a avut o convorbire cu un diplomat, în decursul căreia acesta din urmă a făcut unele mărturisiri interesante, privitoare la tripla alianță și a scos la iveală însemnătatea politică a vizitelor dela Berlin.

Etă mărturisirile și părerile diplomatului:

La convenirea din Berlin a persoanelor princiare — a zis el — este în ori-ce cas de remarcat o împrejurare. Din incidentul majorensării clironomului german au venit reprezentanții tuturor curților domitoare la Berlin. Acesta au fost trimiși pentru reprezentație — cu excepția moștenitorului de tron al Italiei. Însemnătatea prezentei lui este întocmai aceeași, ca și-când ar fi fost de față regele Umberto. De aceea moștenitorul de tron a venit în atingere directă cu cei doi domnitori, aliați ai Italiei, în toate chestiile ponderoase, cari privesc tripla alianță.

— Și cari sînt acele chestii? E adevărat, că Italia are nedumeriri cu privire la Orient, temându-se că influența ei va fi micșorată de către Austro-Ungaria?

Diplomatul a declarat, că cu privire la Macedonia și Albania, despre cari în timpul din urmă s'a vorbit mult, precum și în general, cu privire la Orient, Austro-Ungaria nu are nici un plan și în urmă a zis: Tratatul de alianță dintre Austro-Ungaria și Italia nu permite, ca una din ele să întreprindă ceva în Orient, fără consensul celeilalte.

— Dar' e secret tratatul de alianță dintre aceste două puteri?

Diplomatul: Da... nu e publicat, ca cel dintre Germania și Austro-Ungaria, căruia publicare a făcut-o Bismarck.

— În S.-Petersburg e cunoscut conținutul tratatului alianței triple?

Diplomatul: Nu cred. Nu se poate presupune, că guvernul imperial german ar fi aflat de bine să comunice acest secret cabinetului rusesc.

— La convenirea de acum din Berlin a venit oare vorba între cei doi Domnitori și despre Orient?

Diplomatul: Probabil. Declarația lui Bismarck, că Orientul pentru Germania nu are nici un preț, — s'a învechit în urma împrejurărilor schimbate. Azi Germania are mari interese în Turcia, în special Anotolia (Asia-mică).

— Eventualele invoiești între puterile alianței triple cu privire la Orient puterea-ar fi aduse oare în consonanță, cu convenția, ce există între Austro-Ungaria și Rusia, și din pricina aceasta nu s'ar neliștiți Rusia?

Diplomatul: Se fac adese-ori enunțiațiuni eronate despre oare-care convenție între Austro-Ungaria și Rusia. Numai ententă există. Ear' aceasta, pe cât știu eu, nu se estinde mai departe decât până la susținerea statului quo în Balcani. Ceea-ce se presupune pe-ste aceasta, nu e decât o politică de coniectură.

— Post-a în timpurile mai recente vre-o astfel de situație critică, din care să fi emanat necesitatea întăririi celor doi monarhi? Va fi trebuit doar' să se focă schimbări în tratatele de alianță?

Diplomatul: Răspund mai întâiu la întrebarea a doua. Tratatul alianței triple, dacă se iesește necesitatea, pot fi completate din timp în timp cu amandamente. Nu e nici-cum necesar a se aștepte espiul lui. Dacă fost-a vre-un moment critic? Special nu a fost, — dar' situația generală e nesigură. În Franca intra într-o — chiar și în butul liniștii inerente esposiției — poate să se iesească vre-o persoană mareantă, care să răpească cu sine întreagă țara și să periclitaze pacea Europei. Trebuie deci să se accentueze, că alianța triplă e încă tare. Împăratul german apreciază mult armata austro-ungară, cu eminenții ei ofițeri și soldați și o clăsează la locul al doilea, în întreaga Europa. La primul loc e, firește, armata germană. Nu e numai cas întem-plător faptul, că la Berlin așa de mult s'a accentuat zilele acestea prietenia de armă austro-ungară-germană. Împăratul Wilhelm știe ce vrea. Politica lui e foarte clară și foarte corectă.

— Nu ați avd bunăvoința, să vă declarați mai explicit?

Diplomatul: Sub durată zilelor împărației dela Berlin s'a datat telegrama trimisă viceregelui din India. Poți vedea deci, că împăratul dorește cele mai bune raporturi cu Anglia. — Împăratul a văzut grozavul chaos din Austro-Ungaria, decadența internă a Italiei și involuntar își va fi pus întrebarea: „Între astfel de împrejurări permis ni-ar fi oare să ne lipsim de bunele dispoziții ale Angliei?” — Dacă distragerea internă a Austro-Ungariei și Italiei continuă în astfel de direcție, Germania se va trezi numai, că între dușmanii sei ostioși și vestici: între Franței și Rușii stă singură și poate s'o aștepte un viitor de cele mai grele zile. Sigilarea de nou a prieteniei germano-austro-ungare va avd bun efect și asupra păcii interne a monarhiei vecine, și vor prinde în ea teren idei mai bune, presupunend, că bărbații guvernanti de aum ai Austro-Ungariei vor ști să exploateze în folosul politicii lor proprie și spre binele păcii publice valoarea și creșterea autorității internaționale a statului dublu. Alianța triplă numai atunci e tare și demnă de încredere, dacă în statele ei nu băntue certe interne. Și acum, prin prietenia anglo-germană împăratul face ușurări numai situației Italiei, căci Italienii se plâng deja de mult, că din cauza Germaniei nu pot intra în raporturi mai intime cu Anglia, cu toate-că aceasta li-o pre-tind interesele lor în Mediterana.

— D-voastră vedeți deci în apropierea de Anglia întărirea alianței triple?

Diplomatul: Firește, și admonițiune pentru cei cari voesc să împingă în direcție agresivă alianța franco-rusă.

Vorbirea lui Körber.

— La deschiderea reichsrath-ului.

Revenim asupra deschiderii reichsrath-ului austriac, întemplată Marți, 8 Mai, și dăm declarațiunile ministrului-prezident Körber, făcute asupra situației politice din Austria.

Se știe, că imediat după deschiderea reichsrath-ului, guvernul a depus pe masa parlamentului cele trei proiecte de lege, chemate să reguleze raporturile de limbă în Boemia și Moravia; și acest prilej l'a folosit prim-ministrul Körber pentru a-și espune vederile asupra situației.

Ministrul-prezident Körber a luat deci cuvântul sub titlul „că motivează necesitatea prezentării celor trei proiecte de lege, și după-ce a făcut analitica lor, a continuat astfel:

„Starea actuală durează deja de trei ani; dar' imi veți da voe să fac întrebarea, dacă această stare poate să aducă imperiului cel mai însemnat folos? Zădarnic caut, căci ori-unde mă întorc, pretutindeni vîd greutățile de caracter tot mai îngrijitor.

Sînt stări acestea, asupra cărora pot să se bucură numai inimizii statului, ear' fiii și amicii Austriei dimpotrivă pot să se întristeze adânc. Un mare imperiu european stă nemișcat într'un timp (Cehii se neliștesc și intrerup: Noue ne predicați? De ce n'ați predicat Germanilor?) când în alte state el este epoca bunăstării și a puterii. Unde va ajunge statul, care de bunăvoie se eschide din progresul epocii? Dacă d-voastră răspundeți la aceasta, că datoria națională este mai presus de toate, atunci eu voi zice: cred, că nu există stat, în care fiecărei rase de popor să-i fie garantată în măsură așa de însemnată dezvoltarea națională, ca în Austria. (Contrazicerii și risete la Cehii tineri. Intreruperi în stînga: Vezi bine!) Guvernul acesta nu este un guvern de partid. Guvernul acesta e condus de o singură gîndire: ideea de stat austriac. Guvernul acesta o singură țintă și-a pus, ținta de a face dreptate și drept tuturor popoarelor Austriei. (Strigări pe băncile Cehilor: Cu prea înalta voe germană! — Bilohlawek: Jidanul Stransky ride într-una. Președintele: Mă rog liniște).

Lucru cu dreptate este a suspenda dezvoltarea unui asemenea stat, tocmai cum se pretinde în numele acestei idei? Dar' dacă aș vorbi și despre soartea parlamentarismului? (Cu voce înaltă): Rău mi-aș face datoria, dacă, recunoscînd pe deplin întreaga situație, nu v'as face atenți la acele pericole, cari negreșit vor trebui să urmeze, dacă vor mai dura aceste stări. Instituțiile parlamentare dau pentru binele public și pentru interese culturale ale tuturor naționalităților garanții, a căror valoare apare mai bine atunci, când reprezentanții poporului nu pot lucra cum trebuie. Parlamentul oferă fiecărei naționalități scut, apărare și dreptate. (Cehii rid ironic și intrerup. Brzorad strigă: Volnicie!) și mai ales poporul ceh, dela înființarea constituției a făcut progrese culturale, cum rar cunoaște istoria. Să renunțăm dar' la ceea-ce în statele vecine este cel mai bun mijloc al puterii de stat, numai pentru-că n'a succes până acum a se regula în mod mulțumitor dreptul de limbă? (Cehii intrerup din nou. Bilohlawek: Dacă toți am învăța ceheste, toate ar fi bune).

Cred, că parlamentul este locul cel mai acomodat de rezolvare a tuturor intereselor, și a intereselor naționale. Noi ne vom folosi toate puterile modeste pentru a susține viața constituțională, și ne vom folosi de împuneriile îndreptățite ale guvernului, cum pretinde susținerea și conducerea statului, fiindcă eu consider chiar și constituția atacată infinit, mai prețioasă decât reînnoirea la o formă legală.

care eschide popoarele dela conlucrare și le imprăștiute puterile. Stă în dreptul camerei de-a întreba pe guvern, că ce intenționează a întreprinde. Guvernul n'a dat si nu va da ansă la suspendarea lucrării parlamentare; el speră încă, că pe lângă toate pedecile, că îi va succeda a se apuca de lucrarea ce 'i-se cere. Unde este vorba de dreptul neatacabil al statului, de desvoltarea puterilor sale și de poziția sa de mare putere, acolo guvernul trebuie să fie implacabil și ori-ce s'ar întâmpla, în chestiunile acestea guvernul nu va șovăi. La pregătirea proiectului de lege al limbilor, guvernul a mers, în cadrul acestui program, până la estremul posibilității, numai ca să se apropie de finta mare a păcii. (Intruperi sgomotoase la Cehi).

Dar' știm, domnilor, că n'am ajuns totuși aproape de împlinirea datorințelor fiecărei partide. Este însă aceasta cauză suficientă pentru periclitarea parlamentarismului? Cred, că în sufletul meu trebuie să zic nu, și de aceea mă întorc către toți din această cameră, cari nu sînt nemijlocit interesați în cearta de limbă din Boemia și Moravia, sau cari 'și-au păstrat nepreocuparea întratăta, ca să aprecieze ideea de stat. Pe aceea îi rog să păsească cu toate mijloacele între litiganti, pentru înlăturarea conflictului.

Istoria politiceii.

— După Sir Frederick Pollock —

T. V. Păcățian.

III.

Secolul XVIII. și contractul social.

(Urmare).

Abstrăgînd dela condițiunile acestora, cari în particularitățile lor ne fac să ne gândim la delimitarea suveranității susținută de Bodin, — Locke e cu deservire sigur și convins, că «câtă vreme există guvernul, legislația e puterea supremă; pentru-că după natura lucrului, superior trebuie să fie cel-ce dictează legi altora». Dar' autoritatea legislației nu e irevocabilă; pentru-că «fiind putere depositată, poate fi întrebuițată în mod abuzator». În fiecare formă de guvernare, comunitatea primește o putere supremă, puterea conservării proprii; o putere, care e baza tuturor instituțiilor esistențe. Și fiindcă nu e legată de nici una din ele, «nu poate prinde teren dacă guvernul e dizolvat».

Hobbes ar zice, că puterea aceasta e nume fictiv pentru posibilitatea practică a unei rebeliuni eficace, care are de urmare reînnoirea starea naturală de război; pe scurt, la starea de anarhie, care trebuie evitată în modul cel mai hotărît. Mai târziu se silește Locke, — ca-și-cum ar voi să întimpline înainte obiecționarea, — să demonstreze, că dizolvarea guvernului trebuie deosebită de dizolvarea societății. «Unde e dizolvată societatea, guvernul nu se poate menține». Dar' guvernele pot fi schimbate și aduse la cădere în interesul țării.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Blăstemul gloriei.

— Traducere. —

(Urmare).

Mitja se scormoni, își ridică mâinile, făcî o față acră și se ridică în fine din pat.

— Vezi, cât ești tu de cuminte, cât ești de brav, Mitenjka! Eu te-o îmbracă și spăla, apoi te poți ruga, poți să-ți bei laptele și să cânti pe violină. Dl Onkel îmi spuse că se te pregătești numai cu diligență pentru serata publică. Și prințul va fi acolo, tu ai dar' ocaziune a te arăta! Uite, aci-ți sînt pantalonasi, bagă-ți picioruțele-n ei. Așa, așa. Aci-ți e jacheta — ce-ți e, porumbagiu meu, Mitja, nu-ți e bine?

Mitja începî deodată a plînge.

— Eu aș dormi, tătuță! — erupse el cu voce surdă plîngătoare.

După-ce se întoarce acasă, mai cântă el pe violină o oră și jumătate. Și peste noapte-i apărî în vis o violină colosală. Fiecare din coardele ei era mai groasă decît arcului lui, și tată-so-i zisese:

— Când poți tu zice pe violina asta, atunci ești artist!

Acum atât de bucuros ar fi mai dormit, și ear' îl conturbă instrumentul

rei, fără a se cere descompunerea societății.

Locke pare-că acceptază două gradațiuni în contractul original: *întăiu*: oamenii își dau consentimîntul că vreau să trăiesc în stat; *al doilea*: instituțiunile statului respectiv au să primească cutare sau cutare formă.

Într-o cînt contractul se referă la crearea unei comunități, el rămîne vecinic și irevocabil; dar' în ce privește depunerea domniei în mâinile unei dinastii sau a unei corporațiuni, e *supus revizuirii în momentul în care binele public reclamă o schimbare organică*.

Locke își ilustrează punctul de vedere cu casuri hipotetice, în general, dar' cu transparentă considerație la constituția engleză și la revoluția din 1688.

Nu se opune în mod direct întrebării, dacă poate oare să aibă loc schimbarea de guvern în cadrele dreptului pozitiv? Întrebarea aceasta e remarcabilă, când ne aducem aminte, că parlamentul prealabil al lui *Wilhelm din Orania* «representând în mod cu totul just și liber toate staturile poporului din țeara aceasta», s'a pronunțat asupra acestui punct în *mod afirmativ*. E imposibil ca omul să cetească legile engleze «*Bill of Rights*» fără să înțeleagă, că cei-ce le-au contractat, au fost convinși, nu numai despre politica și simțul de dreptate, ci și despre stricta legalitate a *modului lor de acțiune*.

Greutăți tehnice s'au ivit, cu privire la forma și modul exact, după-ce Iacob II. a încetat să mai fie rege. Dar' revoluția a fost executată, ca act de reformare, cu totul în cadrele legii, ba chiar ca o restabilire a legii, și nu ca o desfacere a legăturii legale, devenită nesuportabilă. În tot cazul, metoda lui Locke de a contopi legalitatea cu politica, a fost tot atât de pronunțată, ca a lui Hobbes de a contopi politica în legalitate.

În fiecare punct Locke s'a pus, în contrast cu Hobbes, pe terenul solid al faptelor, și anume, cu *bun succes*. Locke așteaptă obiecționarea, că «hipoteza despre posibilitatea întrebuițării domniei politice acordă întărire pe seama deselor răsvrățiri», și răspunde înainte astfel: «nu mai mult decît ori-care altă ipoteză; pentru-că poporului adus la mizerie și datat cu abuzurile puterii volnice, poți să-ți lauzi stăpînitorii că vrei ca pe niște fii ai lui Iupiter; să-ți spuni că sînt sfinți și divini; coboară-ți din cer, și trimiți din cer, că sînt așa și așa: poporul va zice și el, că așa este».

(Va urma).

Din cronica veacului XIX.

— Date memorabile. —

13 Maiu.

1806. † *Samuel Maniu Micul* (Clain), teolog și istoriograf, (n. în Sadu 1745, murî în Buda).

1849. *Blajul* geme de mulțimea Românilor din toate părțile Ardealului. E un ocean de oameni, peste care flutură steagurile românești. — În *Carlovitz* se ține adunarea națională a Sârbilor, care între altele a hotărît și pentru Români, ca să fie rugat Regele «să se proclame și să se asigure independența națională a poporului român în spirit de libertate și naționalitate».

1886. Apare în Suceava «*Revista Politică*». În 1891 se contopi cu «*Gazeta Bucovinei*».

acela. Bătrânul îi sbiel ochii cu năframa lui și Mitja prinse a se îmbrăca. Apoi beu lapte și după zece minute fu înaintea pultului de note și cântă și cântă. La nouă ore se sculă doamna casei, Ana Nichitișna, o muiere de o statură colosală, și fetele ei; acestea se grăbiră, egriburind de frig, în odaia lui Mitja.

— Ce faceți? Mitenjka cântă doară!

— Dar', Anton Iegoryci, ce-i de făcut, când e atât de frig. Fetele-șă pene de frig! De ce se le alungăm? E iertat, Mitenjka?

— Da, mămucă! — răspunse Mitja scurt și rise de micile sorioare, cari se bucurau de căldura și începură să se joace. El însă își continuă exercițiile.

La zece ore-i aduse însuși Anton Iegoryci ouă fete. Mitja mănă repede, pe când tată-seu, care mai că-l îndopa, într-aceiași îmbrăcă uniformă de vice (amplioiat). Căci el trebuia să meargă numai decît în cancelarie, unde îmbrăca postul cel mai mic și mai neînsemnat de scriitor. Acolo voia să depună lucrurile terminate acasă, pentru care spera o remunerație deosebită. Apoi trebuia să se încălzească și odaia de dormit și să dejuneze și fetele. Trebuiră însă să se îndestulească acum cu o bucată de pâine și cu un teiu apăsător, rîvnind cu o poftă animalică la ouăle lui Mitja. Acesta de sigur ar fi împărțit mîncarea cu ele, dar' așa ceva nu concedea Anton Iegoryci nici la un cas.

neis, sub direcțiunea lui *Pomp. Pipos*. — Procesul al 4-lea al «*Tribunei*». Acusați *Cornel Pop Păcurariu* (1 an temniță) și *I. Slavici* (100 fl.).

Substratul procesului e un articol-răspuns lui «*Kolozvári Közlöny*», care a numit pe Kosuth «*logodnicul*» națiunii maghiare. «*Tribuna*» zicea între altele: «E în natura lucrurilor, că dacă Maghiarilor le este iertat să unească, fără voea noastră și în contra pragmaticei sancțiuni Ardealului cu Țeara-Ungurească, e greu a mai convinge pe Români, că lor nu le este iertat a stărui să-și unească, tot în contra sancțiunei pragmatice și fără voea Maghiarilor, cu vre-o altă țeară».

Propunerea dlui Brediceanu.

— O voce de presă. —

«*Kronstädter Ztg.*» de ieri publică propunerea dlui C. Brediceanu, făcută în congregația din Lugoj și anunțând cele petrecute, serie următoarele:

«Cele petrecute în congregația Caras-Severinului sînt o dovadă mai mult, că ce departe se estind efectele politice de satrap a lui Bánffy. Români totdeauna sînt avisați pe «calea legală», căci pe această cale își vor afla drepturile! Și ce se întimplă? *Dreptul elementar și firesc de grupare națională în partid politic*, pe care chiar și zădărnitorul Tisza l-a considerat de nepericulos și l-a tolerat, e simplu șters din partea elevilor lui Bánffy. Să nu fie oare capabil *Széll* a se ridica nici până la gradul de toleranță al lui Tisza?! Desvoltarea chestiei trebuie să o urmărim cu atențiune, cu atât mai mult, cu cât în principiu chestia ne interesează tot așa de aproape ca și pe Români. Dl Széll ar face o dublă prostie, dacă ar crede că procederea antecesorului seu pe terenul marilor prostii politice, și-o poate însuși de dragul colegialității».

Revistă esternă.

Războiul în Africa-sudică.

De pe câmpul de război nu se signalizează nouă lupte, dar' se marchează înaintarea statornică a Englezilor spre nord. De altă parte se anunță alte evenimente cari stau în legătură cu războiul.

Kruger făcut responsabil.

Consulii din Pretoria ai puterilor străine au făcut atent pe Kruger, că puterile mari îl fac responsabil pe el și pe cetățeni cu toată averea lor pentru nimerirea minelor de aur. Generalisimul Botha asemenea a protestat contra acestei intenții. Kruger a asigurat consulii și pe Botha, că nu va dispune nimerirea minelor și a orașului Johannesburg.

Manifestul deputației.

Deputația de pace a Burilor, care se compune din trei membri, s'a imbarcat la Rotterdam pentru America, unde, cum știm, i-se va face o primire foarte prietenească și cordială.

Înainte de plecare deputația a dat un manifest, arătînd scopul urmărit de ea. Dăm acest manifest în estras:

«O mulțime de lucruri greșite s'au spus în privința scopului nobilei noastre misiuni — se zice în manifest. — Acuma, când sîntem pe cale de a traversa Atlanticul, credem, că momentul e de a vorbi a sosit. Plecăm în America pentru a cere guvernului și poporului Statelor-Unite intervenirea lor în vederea restabilirii păcii în Africa-de-sud. Până acuma apelul nostru s'a adresat numai Olandei, cu care sîntem strîns legați prin legături de sânge. Pe de altă parte în Olanda a fost adoptat principiul menținerii

și restabilirii păcii dintre națiuni, prin ajutorul intervențiunilor, sau a arbitragiului. Scopul, pe care-l urmărim, este de a convinge națiunile europene a aplica principiile enunțate la conferența de pace».

După-ce se amintește, că națiunea americană a trecut, cu un veac înainte prin asemenea nenorociri, ca Burii, și cauzate tot de Englezi, se zice:

«Presă engleză răspunde diverse știri false, prin ajutorul cărora caută să ne înstrăineze de poporul american. Sîntem gata să ne împotrivim acestor calunții, făcînd pe Statele-Unite judecător între noi și ei».

«Până acum am tăcut, fiindcă aceasta era necesar. Însă în ajunul plecării noastre în America, ne credem autorizați a trimite această declarațiune poporului american, distrugînd minciunile și cerîndu-i să ne asculte cu bunăvoință, când îl vom espune în mod loial situațiunea noastră».

Din toată lumea.

Turburări în Spania.

În mai multe orase ale Spaniei au erupt de câteva zile turburări violente. Causa turburărilor este urcarea dărilor. Din *Madrid* se depeșează, că prăvăliile, teatrele și cafecele sînt închise. Gendarmeria a fost atacată cu petri. Asemenea turburări se semnalează din *Valadolid*, *Burgos*, *Zaragoza* și *Valencia*. În acest din urmă oraș populațiunea a ridicat baricade pe strade.

Din Statele-Unite.

În Statele-Unite din America s'a început agitația pentru viitoarea alegere a preșidentului republicii. În agitație se amestecă și chestia Burilor. În *Sioux-Falls* (Dacota-sudică) comitetul partidei populare a proclamat de candidat la președinție pe *Bryan*.

Banca de asigurare

„Transsylvania“ din Sibiu.

— Starea băncii în anul 1899. —

La 15 Aprilie s'a ținut adunarea gen. a băncii de asig. «*Transsylvania*». Din raportul anului de gestiune 1899 prezentat adunării de către direcțiunea băncii estragem următoarele: Venitele de premii în bransa asigurărilor contra pericoulului de incendiu, după detragerea premiilor stornate în decursul anului s'au urcat la 128.756.56 fl., arătînd deci un spor de 4065.41 fl. față de anul precedent.

Suma asigurată s'a urcat la aproape 32 milioane florini, și din întreaga valoare asigurată au fost 65 procente edificii sub coperiș solid.

Daunele au fost, atât cu privire la număr, cât și la mărimea sumelor de desdaunare, mai mici ca în anul 1898. După detragerea părților reasigurate per 11.703.87 fl. rămîn 27.117.63 fl. respective după detragerea speșelor de evaluare 28.864.82 fl. în contul propriu al institutului, deci cu 30.326.90 fl. mai puțin ca în anul precedent.

În nex cu comunicatul referitor la gestiunea secțiunii pentru asigurarea de foc direcțiunea observă încă, că împărțirea raionului agenturii principale din Arad prin crearea unei agenturii principale în Timișoara s'a dovedit de coreșpunzătoare, ba este îndreptățită speranța, că deși raionul agenturii din Arad s'a redus simțitor, scăzînd în urmare și speșele de administrare, totuși aceasta va reuși în timpul cel mai apropiat a arăta venitele vechi de premii.

În toamna anului 1899 s'a întocmit și în Budapesta o agentură generală pentru comitatele Pest-Pilis-Solt, Jász-

Nagy-Kun, Szolnok, Esztergom, Komárom, Hont, Nograd, Fehér și Veszprém, despre activitatea căreia se va raporta în anul proxim. Cu considerare la timpul scurt a sustinerei acestei agenturii și cu privire la starea nefavorabilă a referințelor economice nu s'a putut presenta acum acest raport, ceea-ce se justifică mai ales prin împrejurare, că se întimplă o concurență însemnată, care pe nici un teren nu lucră atât de desastroas ca pe cel de asigurare.

În bransa asigurărilor asupra vieții au intrat 1127 oferte despre 1.007.269 fl.; La acestea adăosă situația cu finea anului 1898 și după detragerea ofetelor respinse, polițelor expirate prin casuri de moarte, sistate din cauza nesolvirii premiilor, rezultă cu finea anului 1899 un stoc de 6090 polițe despre un capital asigurat de 4.297.477 fl. față cu anul precedent, rezultînd o creștere de 601 polițe despre 427.583 capital asigurat. Venitele de premii s'au urcat la 149.603.56 fl., arătînd un spor de 15.362.87 fl. față de anul precedent. Venitele de interese au fost de circa 30.000 fl., cu 3853.70 fl. mai mari ca în 1898. Mortalitatea a fost într'atât mai puțin favorabilă, încât suma de asig. solvită a fost cu 2132.27¹/₂ fl. mai mare, ca cea așteptată după tabelele de mortalitate.

Esaminînd bilanțul acelu raportului, găsim fonduri de rezervă de premii, fond de pensiuine și de garanție în sumă totală de 680.000 fl., din care 490.000 fl. sînt plasați aproape numai în scrisuri fonciare și în edificii proprii de prima clasă, ear' restul în împrumute pe polițe de asigurare proprii, cambii etc. În fine spre a arăta venitul curat al acestei bănci, care în urma modului tehnic în care trebuiesc compuse bilanțele de asigurare nu ese așa evident la iveală, ca la băncile de credit, vom indica, că după dotarea rezervelor proprii de asigurare cu 20.424.19 fl.; după interesele capitalului de fondare de 11.327.35 fl. și după augmentarea fondului de pensiuini și garanție cu 12.000 fl. la olată 43.751.54 fl., mai rezultă un excedent de 5785.49 fl. în ambele secțiuni; deci venitul curat al anului 1899 este de 49.537.03 fl., un rezultat acesta deosebit de favorabil, care ne dă convingerea unei consolidări ferme și a unui viitor frumos al acestei singure bănci de asigurare indigene, care ca și în trecut și acum în prima linie este condusă de principii solide, avînd de țință satisfacerea echitabilă a cliențelor sale și consolidarea forțelor sale economice pe baze sigure. *Elba*.

CHESTIUNI ȘCOLARE.

CONVOCARE.

La a II-a adunare a Reuniunii învățătorilor din departamentul Oraviței, dieceasa Caransebeșului, pentru anul 1899—1900 sînt poțitiți pe Joi, 4/17 Maiu 1900, la 9 ore, în școala română din Cîclova-mont p. t. domnii membri fundatori, ordinari și ajutători, precum și toți cei-ce se interesează de învățămîntul poporal.

PROGRAM:

1. Prelegere practică din «Învățămîntul intuitiv, ce o va ține învățătorul V. Jian cu elevii sei.
2. Deschiderea adunării.
3. Recensiune asupra prelegerii de sub nr. 1.
4. Disertațiune de învățătorul A. Francu.
5. Încasarea taxelor.
6. Propuneri.

Oravița-mont. în 7 Maiu nr. 1900.

M. Bălaș, I. Trăilă, secretar. președ. desp.

lului, când prindea violina și se posta înaintea micului pult de note. El nu observa, că Mitja, cîntînd exerciții al douăzeci-și-doilea, tot mereu arunca ochii prin ușa deschisă în chilială laterală unde jucau voloase sorioarele lui.

După prelegerile științifice mai avî Mitja o oră la Onkel. Acesta-i lăudă succesul de ieri, dar' în fine adăose:

— Vine serata publică; fii diligent, dă-ți toată osteneala!

Când Anton Iegoryci, după-ce a primit o mică gratificațiune, părăsi cancelaria și aduse pe Mitja dela conservator, îl îmbărbătă cu următoarele cuvinte:

— Tu trebuie să-ți dai multă trudă, multă trudă serioasă!

Și Anton Iegoryci duplică vegherea sa asupra copilului. În această zi de abia a avut Mitja timp să prînzesească, și de loc îi fu dată violina în mînă. Și el cînta, pe când Iegoryci îl tot infunda din confecte și prăjituri pipărate, ce le scotea din buzunar minteni-minteni. Mulțumită acestei șirete apucături artistice, Mitja cînta până la o oră din noapte.

Seara după culcare își apăsă Mitja fața în perini și plînsese, și plînsese de oboseală și de urf. Serata publică, ce l-o zugrăvisse Anton Iegoryci cu colorii rosace, i-se reprezenta în mintea lui de copil ca ceva groaznic, urf.

(Va urma).

— Răbdare, copii, răbdare! Mitja trebuie să se nătrească, că el ne-a nutrit mai tîrziu și va deveni renumit.

Ana Nichitișna, care nu era deprinsă a contrazice ceva bărbatului ei, privi tristă la copil. La privirea acestui corp sec, a acestei fețe palide cu obrazurile supte, o lovi durere de inimă.

Și totuși nici ea nu dubita în viitorul renume a lui Mitja. Dimpotrivă, inima ei bătea cu patimă gîndindu-se la aceea, când îi spunea Anton Iegoryci, cum în seara aceea publicul a erupt în aplause de admirațiune, cum toți au privit la Mitja ca la o minune.

După-ce 'și-a mîncat Mitja ouăle, fu învăluit de tată-seu cu îngrijire și dus la conservator. Aici nu învăța Mitja numai a zice în violină, ci fu introdus și în deosebitele științe. În ziua aceasta fu ora primă de limba rusească.

În clasă se aflau vre-o treizeci de copii. Și de oare-ce învățătorul nu intrase încă, așa Mitja alergă ca nebun între ei. Se amestecă printre copii, sări și se jucă cu pasiune neîndatinată. Se mai ușură și prinse curaj. Numai decît îl părăsi reaua dispoziție, ce-l copleșise în urma exercițiilor oboșitoare.

Când intră învățătorul, respiră mai împrosperat și simți cum străbate o căldură plăcută prin corpul seu cel sec, în urma mișcărilor muschilor la jucării.

Orele acestea l-au recreat. Deși nu se putea zice că lui nu-i place violina, că doară se simți prea fericit când l-o cumpără tată-seu și când un musi-

cant bătrîn îl învăță cum să țină arcul în mînă. Dar' aci nu-i mai improșpeta nime în memorie, că el e îndreptățit la speranțe mari, aci nu-i mai punea tată-seu în mînă violina în fiecare ora rugându-l:

— Forumbașul meu, cîntă ceva!

Acasă-l urmărea acesta tot pasul cât fu zălucă de lungă. Și pururea era în gură cu vorbele:

— Noa, Mitenjka, cîntă exercițiul al douăzeci-și-doilea. Nu-i timp de perdut!

Mitja nu refusa nici-odată, de oare-ce tată-seu, Anton Iegoryci nu-l silia nici-odată prin porunci, ci-l ruga pururea prietenește, îl ruga glumind așa zicînd și privindu-l dulce în ochi. Și chiar prin aceasta îngrijire neînteruptă stăpînea el copilul.

În conservator se minunau toți de progresul lui. Dar' nimeni nu știa că Mitja Spiridonow în tot timpul dela șapte ore dimineața până la 12 noaptea e tot cu violina în mînă, afară de scurtele timp până mergea la conservator, până dejuna, prînză și cina: somnul lui dura dela 12 noaptea până la 7 dimineața. Nimănui nu-i plesnia prin minte că acest rezultat neobișnuit poate consuma viața copilului și că el urește ael instrument, pentru care a fost menit.

Mai puțin decît toți cugeta așa ceva Anton Iegoryci însuși. Lucrînd fanatic la viitorul renume al lui Spiridonow, el nu observa nimic. El nu vedea ce antipatie și groază se punea pe fața copi-

Cronica zilei.

Sibiu, 12 Mai n. 1900

Memento. 13 Mai: Desp. Bia al reu. Inv. gr-cat. din archidiecea, adunare generală în Valea-Sasului. — Maiul în Valea-Sasului în favorul bibliotecii învătătorilor.

14 Mai: Zi critică de rang terțiar.

19 Mai: Concurs de medic în ceroul Agriș, pretura Nádás (Nádasment, Cluj).

Fapte creștinești. D-na Ana Dr. Moga a donat 200 coroane la fundașionea Petru Bădila, fost protopresbiter și paroh în Sibiu. — *Eva Savu Dreghici* din Sadu a donat 200 coroane la fondul pentru clădirea unei biserici noi în Sadu. — *Ioan Butilă* din Moșna a dăruit bisericii de acolo mai multe parcele de pământ în valoare de 300 cor.

„Tribuna Literară”, aceluși ca supliment la numărul de azi al „Tribunei” are următorul sumar: *Valach*, articol lucrat pentru „Enciclopedia Română”, *Scrisoarea I.* (unui prieten), de Saul. *De pe natură* de Liana. *O foșă*, de Saul. *Felurimi*: Apa bună de beut; Un oraș care se mută; Cum călătorește Monarchul nostru. — Atragem atenția cetitorilor îndosebi asupra articolului „*Valache*”, scris de dl *Iosif Sterca Șulufiu*, articol ce poate fi considerat ca completare a instructivului articol „*Iobagiu*” din suplimentul anterior.

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” s-au înscris membri ajutoari: Il. Sa dl Ioan cavalier de Puscariu, septemvir în Bran; Virgil Oniș, director gimn. în Brașov; Iosif Popescu, cassarul băncii „Murășana” din Reghin; Dr. Iancu Meșianu, adv., Zernești; Vasile Voina, protopr., Brașov; Dr. Victor Cupșa, concipist ministerial, Budapesta; Dr. Eugen Meșianu, adv., Brașov; Ioan Droc, prot., Mercurea; George Borza, not., Viștea-Inf.; George Dănilă, primar orăș., Hunedoara; Dr. Vasile Preda, adv. Câmpeni; Nicolae Motronea, ec., Poplaca; ear membri ordinari: George Popa, sodal vârsător de fer; Ioanichie Bota, sodal croitor; Vasile Muntean și Ioan Căbaș, particulari.

Prințesa României la Mehădia. Am dat ieri știre, că ducele *Alfred de Saza-Coburg*, tatăl prințesei *Maria*, soția clironomului României, a sosit la Băile-Herculane pentru a face cură. De spre sosire ducele a trimis telegramă bunicii sale regina Angliei. Precum aflăm, ducele va primi în curând la Băile-Herculane vizita fiicei sale Maria.

Moștenitorul de tron al Germaniei e numit proprietar al regimentului de husari nr. 13 al armatei austro-ungare.

Archiepiscop-primat de Salzburg a fost ales alaltăieri arhiepiscopul *Dr. Ioan Kristiani Katschthaler*. Nou alesul s'a născut la 27 Mai 1829 în Hippach; studiile gimnaziale și-le-a făcut în Borromäum (Salzburg), s'a înscris apoi la universitatea din Viena, ear' după un an a intrat în seminarul din Salzburg. La 1856 a fost chirotonit presbiter și numit paroh în Kössen (Tirol); la 1862 a luat doctoratul, 1874 numit profesor de teologie în Innsbruck, 1891 chirotonit episcop în Salzburg. Binemeritat pe terenul literaturii sacre.

Regele Oscar al Svediei va cerceta oficial eposiția din Paris la finea lunii curente.

Tată crudel. Un anume Iosif Ott, mecanic în Viena, și-a ars în cuptor băiețelul de cinci ani. Cu ocazia perchișiei poliția numai câteva oase carbonizate a aflat în cenușa focului.

Moarte din negrija părinților. Băiețelul de trei ani al lui Ioan Horniș din Doreț (comitatul Szepes) rămânând singur acasă s'a apropiat de cuprător și s'arându-i pe haine o schinteie a ars scum.

Dar pentru școală. Domnul adv. B. Pop de *Harșianu* din Sibiu a dăruit școlaii din *Hodaș* în 9 c., 28 broșuri instructive, pentru-ca să fie împărțite ca premii școlărilor diligenți.

Societate religioasă în Iași. Sub președența profesorului *Boroianu* s'a înființat în Iași o societate pentru propagarea științelor teologice, și prin aceasta a propaga pe o scară mai întinsă credința în Dumnezeu, credință care de câțiva timp a început să slăbească.

Esundări în Bihor. În urma ploilor din zilele trecute Crișul-repede și Brațelul au esundat pe multe locuri. Afară de înecarea hotarului altă primejdie până acum nu e.

Numai două săptămâni mai sînt pînă la sortirea câștigurilor loteriei pentru *Casa națională*, al cărei succes depinde de zelul și vrednicia națională a Românilor, pe care au să și-o dovedească și prin spriginirea acestei mărețe întreprinderi culturale românești. Împărțite asupra tuturor Românilor, se recer jertfe minimele dela căte unul, pentru-ca întreprinderea să succedă. *Un los a 50 cr. se cumpere fiecare Români și-și va împlini o datorință națională*, dela care nimeni nu se poate substra fără a greși fața sa culturală și proprie și năsuinței ei spre națiunea și înaintare. Losuri se capătă la biuroul „Asociațiunei” în Sibiu, la toate băncile și librăriile românești și la trafice și colecturi de prin orașele cu populație românească.

Delimitarea granițelor. Zilele trecute s'a pertractat în dietă proiectul de lege despre noua delimitare a granițelor ungaro-române, respective schimbarea metelor de lemn cu de fer și a dălmelor de văm cu de cărămidă. Lucrările se vor începe la 25 Mai, avînd să se estindă pe zonele Predeal-Orșova și Predeal-Sarul Dornei. Din partea României sînt delegați spre acest scop 8 ofițeri împreună cu Radu R. Rosetti și Papadopol Calimach (delegați ai ministerului de esterne). Lucrările se vor continua pînă în Octomvrie. Drept cheltuieli s'au alocat din partea României 500.000 de lei.

Cârnați din carne de căne. Un fost hingher din Seghedin s'a avansat la meseria șarcuteriei, fabricînd cârnați pe seama pilărilor. S'a constatat însă, că onorabilul făcea cârnați din carne de căne, pentru-ce l'a luat sub patronaj poliția.

Prețul răsboiului anglo-bur. Conform calculărilor făcute de oameni competenți în afaceri de răsboiu, cari prevăd durata răsboiului anglo bur pînă prin Martie anul viitor, pe Anglia o va costa acest răsboiu 2,850,000.000 de franci (două miliarde și 850 milioane). Un filantrop a calculat, că această sumă ar fi fost deajuns pentru a face asile pentru toți bătrânii din regat, pentru instrucția necesară a tuturor copiilor, pentru a asigura pe toți săracii, a înzestra toate spitalele, a întreține o mulțime de stabilimente pentru convalescenți și pentru a avea în casă un mare număr de milioane, cari s'ar fi putut întrebuința pentru lucruri nu mai puțin folositoare și caritabile.

Glumă cu sfîrșit tragic. În Vălcăni (Bihor) feciorii s'au adunat Duminecă la joc în curtea birtului ca de obicei. În pauze Constantin Beleiu, Pavel Daju și încă vre-o câțiva au intrat în birt să bea bere. În ușa birtului au început a se hărțui, de glumă numai. Beleiu a împins pe Daju la paret, acesta la rîndul său încă a împins pe Beleiu, pentru-ce Beleiu mînuindu-se, l'a împins cu atîta putere, încât răsturnându-se peste pragul ușii a căzut în curte, dela înălțime de câteva trepte, și s'a isbit cu capul de o peatră. Daju a murit pe loc, scourgîndu-se creierii, ear' ceilalți feciori vîzînd nenorocirea au fugit toți. Beleiu, prietenul lor nenorocire, abia a doua zi a fost aflat de gendarmi și dus în prinoare preventivă.

P. t. damelor. Cel mai plăcut și mai modern cosmetic e Crema-Margareta a lui Földes, răspîndită în toată lumea. Pomadă de obraz de tot nestricăcioasă, liberă de unsoiri. Efect surprinzător și miraculos. Detalii în inseratul vestitului farmacist C. Földes din Arad.

Un neîntreținut medicament de casă sînt pilulele pentru curățirea sîngelui ale lui *I. Pserhofer*, cari ajută grabnic și sigur la numeroase boale și sînt recomandate din partea celor mai distinși medici contra mistuirei rel, înucieturilor, durerilor de stomach, colicei, durerilor de cap nervoase, gîlbînării și alte asemenea boale. În interesul propriu va lucra deci fiecare ținînd se abia totdeauna la dispoziție pilule de acestea, cari deja în numeroase casuri au avut efect uimitor. 1 tub cu 6 cutioare a 15 pilule costă 2 cor. 10 bani. La trimiterea înainte a prețului de 2 cor. 50 bani pentru 1 tub, 4 cor. 60 bani pentru 2 tuburi, 6 cor. 70 bani pentru 3 tuburi le spezează liber de porto farmacia I. Pserhofer în Viena, calea Singer nr. 15.

„Sînt sărac, dar' onorabil”. Tur-turor le este cunoscută această zicătoare, și durere, cei mai mulți oameni sînt săraci. Ce plăcută ar fi totuși conștiința, cînd — bogat și onorabil — ar pute cineva întoarce zicătoarea astfel: „Sînt bogat și onorabil”. La aceasta se recer însă bani mulți, foarte mulți. Și chiar și pe acestia și-și poate câștiga pe cale cinstită ori-cine, dacă face un câștig principal. Spre aceasta se imbie deștul prilej la acum începîtoarea loterie de clasă; dacă ne cugetăm la împrejurarea, că ce mare număr de câștiguri

principale ofere ea norocosului câștigător. Firma bancară A. Török et Comp. (Budapesta bulevard Văcz nr. 4; filială bulevard mușeu nr. 11), al cărei noroc a devenit vestit în întreaga țeara, în urma punctualității, severelor principii de afaceri și a solidității sale, merită a fi îndosebi recomandată publicului cumpărător de losuri la loteria de clase.

De necrezut! Mii de scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Fluidul-Elsa al lui Feller poate fi întrebuințat cu miraculos efect la toate morburile, chiar și la de acelea, unde alte medicine nu ajută. Îndosebi vindecă grabnic și sigur febra, gicatul, reuma, durerile de piept, de cap și de dinți, junghiurile, lehusia, durerile de stomach, durerile de ochi, etc. — 12 flacoane costă 5 coroane franco. Unicul preparator Eugen Feller, farmacist în Stubica nr. 135, (comitatul Agram). Din nici o familie să nu lipsească această escelentă medicină de casă, examinată și aprobată de autoritățile sanitare, pe cari fie-cine, care s'a obicinuit odată cu ea, din cauza efectului ei multilateral, o folosește permanent. Eram orb deja, numai Fluidul-Elsa al lui Feller „mi-a salvat vederea”, scrie Szűcs Péter, Budapesta, cheiul superior nr. 9.

Numeroși cumpărători de losuri n'au cunoștință de împrejurarea, că pentru losuri neplătite, ori perdue — căci și de acestea pot ajunge ușor în circulație — câștigurile nu se lichidează. Din partea firmei *Iosif Teleki*, al cărei inserat de azi îl recomandăm deosebitei atențiuni, în privința aceasta s'a luat o bună dispozițiune, în care ori-cine află cea mai estinsă garanție.

La Abonament lunar

pentru
Maiu st. vechiu
Invită
Administrația ziarului „TRIBUNA”

Tribuna Literară.

INFORMAȚIUNI.

„Revista Economică”, organ pentru societăți financiare și comerciale. Apare în Sibiu la 10 a fiecărei luni. Director: Dr. Corn. Diaconovich. Prețul de prenumărare: Pentru Austro-Ungaria: pe an 10 cor.; pentru România: 12 lei. Abonamentele se primesc numai pentru anul întreg. Anul II, nr. 5 din 10 Maiu 1900 are următorul cuprins: Băncile noastre (Adunările generale din 1900. Seria II.) — Abrogarea notărei procentuale la bursa din Viena. — Teoria asigurărilor asupra vieții. (Asigurări de capital), de I. Lăpăduț. — Legislațiune. — Jurisdicțiune. — Agricultură. — Comerț. — Revista financiară. — Cronică. — Învățământul economic. — Literatură. — Trageri la sorți. — Bursele.

POSTA REDACȚIEI.

„Lilium caudens”. Nu o putem folosi.

Sosiți în Sibiu.

La 12 Maiu n. 1900.

Hotel „Imperatul Românilor”: Neudek, colonel din Prag; Nagy, căpitan din Cluj; Ana Filip, privatieră din Abrud; Gunszt, comptabil din Budapesta; Steiner, Hoshinger, Herczeg, din Budapesta, Gabloner din Viena, comercianți.

Hotel „Habermann”: Elieș, lucrător de lemn din Willach.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes
Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Baia de iod — Basna,

(Baassen, Felső-Bajom),

cu o pătură de sare ce conține iod și brom.

E situată la înălțime de 291 metri peste suprafața mării.

Isvoarele săroase, bogate în iod și brom s'au dovedit a fi de putere vindecătoare escelentă la următoarele moruri: Reumă și chirașă (Gicht), inflamațiune de incheieturi, diferitele soiuri de scrofule și toate ramificările lor, rachitis, siphilis, apoi otrăviri cronice în urma curărilor cu argint viu, ischias, nevralgie, cum și la boalele cronice de piele (exemas, psoriasis, lupus) și în fine la boalele cronice ale părților genitale femeiești.

Mijloace de cură: Băi de vană, calde și reci, băi pe corpul întreg, ori numai parțiale, băi calde de noroiu, cură de beut massaj, electrisare (galvanisațiune și faradisațiune).

Băile se află la distanță de 1/2 de oră dela Mediaș, stațiune a căilor ferate reg. ungare. Sînt înconjurate de păduri și viu, într-o vale scuită de vînturi. Zilnic comunicațiune postală cu Mediașul, cum și comunicațiune telefonică. Odăi aranjate confortabil, culina escelentă, prețuri soli le

Băi de vană de nou clădite și aranjate confortabil.

La cerere se dau prospecte gratis.

Deschiderea la 25 Maiu.

Medic de băi permanent: Dr. Albert Laam.

Direcțiunea băilor.

Seson de primăvară și de vară 1900.

Stofe veritabile de Brünn.

Un coupon în lungime de	fl. 2 75, 3 70, 4 80 din bună
3.10 m., dănd un complet rînd de haine bărbătești (roc, pantaloni, vestă)	„ 6.— și 6.90 din mai bună
	„ 7.74, din fină
	„ 8.65 din mai fină
costă numai	„ 10.— din cea mai fină

Un coupon pentru un rînd de haine negre de salon fl. 10.—, cum și stofe de pardesiu, postav de turiști, cele mai fine sorte de camgarn etc. etc. trimite pe prețurile de fabrică depozitul de fabricate foarte bine cunoscut ca real și solid

Siegel-Imhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. — Furnisarea conform mustrelor garantată.

Avantajile clientelei private la comandarea stofei direct dela firma de mai sus la locul fabricei, sînt foarte însemnate.

[169 1-40]

Deschiderea

băiei de iod, sare și noroiu în Ocna

(Vizakna, lângă Sibiu în Transilvania)

cea mai puternică baie de pe lume de iod și sare, cu apă liberă de gipst, care este deci cea mai curată apă salină pentru folosința de cură internă.

Conține în 1000 de părți de apă tőkiliană Jodnatriu 0.25, adică de 12 ori mai mult decît Lipnic (Jogmanesia 0.02) și de 6 ori mai mult decît Hall (Jogmatrium 0.04)

Seson de cură Maiu — Septemvrie.

Ca arîndatorii băiei dela Ocna, avem onoare a anunța că atît băile cele reci, cît și cele calde de iod, sare și noroiu, precum și isvoarele salină prețuite și curate de beut, s'au deschis deja.

Isvoarele de cură și băile din păturile de sare din Vizakna (Ocna) au avut efect eminent la următoarele moruri: scrofuloză, gicht, reumatism cronic de musculatură și glesne, otrăvire cronică cu argint viu, boale de sînge (gălbînare și anemie la fete ce sînt în desvoltare), boale de piele, umflături de splină, ficat și lîmfe, rane la oase, morburi de femei (scursuri albe), nevralgie (ischias), greutăți la urinare, îngrășare etc.

Cele două recortoare și curate isvoare salină de beut (isvoarele Josef și Séchenyi) au fost supuse în Cluj unei analize chimice oficioase și au fost recunoscute ca apte pentru cură de beut. Prin o uniformă apreciere alor doi eminenți profesori universitari, a dlui profesor *Dr. Fabinyi*, chimic și a dlui *Dr. Purjesz*, dela clinica internă, și adică cu putere vindecătoare pentru boale catarale, catar de gât, de laringe, de plămîni, de nas, gătlee (influență și urmările ei), stomach, intestine, la organele de urinat (catar de vezică, de rîrunchi și petri în vezică), exsudat în piep și stomach, umflături de ficat, splină, de gât, în contra veninului și a gălbînării, a constipațiunei, hemoroide, boale de femei (scursuri) și în sfîrșit în contra anemiei și a gălbînării la băieți scrofuloși. Pentru toate aceste recomandăm cu insistență p. t. publicului isvoarele noastre salutare.

Pentru întărirea corpului băieților bolnavi și a le face posibilă înhalarea aerului bogat de oson din apropierea lacurilor salină, s'a pus la cale și înființarea unui loc de joc și gimnastică. Pe lângă aceasta s'a mai înființat înainte cu 6 ani spre plăcerea oaspeților de cură un parc, foarte frumos și mare.

Muzică de cură de 2 ori pe zi.

Prospecte espedează gratis și franco arîndatorii de baie la cererea fiecăruia.

La cercetări multe invită

cu toată stima

Göllner, Unterer și Pankiewicz,

arîndatori de băi.

Ocna, în Maiu 1900.

[168] 2-8

Pentru sortirea loteriei de clase r. u. priv.

dela 17 și 18 Maiu

cumpărați losuri cu prețuri originale

1/1	1/2	1/4	1/8
12 cor.	6 cor.	3 cor.	1.50 cor.

dela

Banca și casa de schimb, soc. pe actii „Mercur”

în BUDAPESTA, V., strada Dorothea nr. 12.

Unica colecțură principală, unde până acum toate câștigurile principale, la sortirea din urmă cel de 400.000 coroane, au fost prompt solveite.

Pentru prevenirea greșirii adresei ne rugăm să fiți cu luare aminte la cuvîntul „Bancă” din firma noastră.

Adresa de telegrame: „Mercurbank”, Budapesta.

În binevoitoare atențiune!

Subscrisul îmi iau voe a face cunoscut preastimatului public, că
florăria fostă mai nainte a lui Schneider
 'mi-am strămutat-o de pe *promenada Bretter*
 în strada Cisnădiei nr. 24 (casa Bugarski).

Din acest prilej subscrisul exprimându-mi adânc simțita mulțumită pentru încrederea pe care în așa mare grad 'mi a dovedit-o preastimatul public, rog cu toată stima să fiu onorat cu această încredere și pe mai departe și să fiu cercetat cu eventuale comande pentru buchete, cununi, decorări de masă ori de sale.

[172] 1-2

A. Förstel, grădinar.

AVIS!!

Subscrisul îmi iau voe a face cunoscut pe această cale p. t. publicului, că

Restaurantul

din edificiul văduvei Roth în
Piața-gărei nr. 1,
 existent deja de trei ani, dar
 puțin cunoscut până acum,
 cum și

Bere:

de Steinbruch, „Transilvania“ de Habermann, în general plăcuta bere de trei stejari (Drei-Eichen) etc.

Odăi de pasageri,
 elegante odăi de dormit!

Menagiu cald

la ori-ce oră a zilei, în-și
 afară de local, cu prețuri
 extraordinar de ieftine.

Odăi de pasageri.

Odăi separate
 pentru societăți
 în familie.

afătoare în același local,
 le-am luat în regie proprie.
 Observ totodată, că restauran-
 tul are o frumoasă și bine
 aranjată *grădină* (un mic
 paradis) cu o bună *popicărie* pentru petrecerea timpului.
 În urma praxeii mele de mai mulți ani sunt în plăcuta po-
 siție a face întru toate pe plac onoraților mei oaspeți.
 Pentru cercetări numeroase se roagă

Martin Schmidt,
 restaurateur și cafetier.

Odăi separate
 pentru societăți în familie.

Vinuri:
 din celăria lui Roth
 în Mediaș

Rachiuri și liqueururi
 de tot soiul.

Cafeneaua,

afătoare în același local,
 le-am luat în regie proprie.
 Observ totodată, că restauran-
 tul are o frumoasă și bine
 aranjată *grădină* (un mic
 paradis) cu o bună *popicărie* pentru petrecerea timpului.
 În urma praxeii mele de mai mulți ani sunt în plăcuta po-
 siție a face întru toate pe plac onoraților mei oaspeți.
 Pentru cercetări numeroase se roagă

Frumusețea femeiească

poate fi câștigată, potențată și
 menținută prin esențialele și cel
 mai sigur preparat

Crema-Margareta,

care chimicește e curată, nu con-
 ține nici mercurul, nici plumb,
 e absolut nestricăcioasă și ne-
 unsuroasă.

→ Brevetată prin lege! ←

această universal renumită po-
 madă de obraz delată după câteva
 zile pistruiele, petele de ficat, in-
 brutele, carii de piele (mitesseri),
 și celelalte necurății de piele.
 Netrezește strălucile, creșele, urmele
 vârstăului și dă obrazului o colorare
 albă, lucie și delicată.

Mijloc excelent contra înrîurire-
 lor soarelui și vântului.

[134] 2-5 **Prețul:**

un borcan mic 50 cr., unul mare 1 fl.,
 Pudră-Margareta 60 cr., Săpun-Mar-
 gareta 35 cr., Pastă de dinți Margareta
 50 cr., Apă de obraz Margareta 50 cr.

Numeroase scrisori de recunoștință
 și mulțumită.

Păziți-vă de falsificate!

Cu rambursă ori pe lângă trimiterea înainte
 a prețului espedează inventatorul:

K. FÖLDES,
 farmacist în Arad.

Se capătă în toate farmaciile, droguerie și parfumeriile.
 Deposit principal în Sibiu la I. C. Molnar, apotecar.

500 florini plătesc celui - ce va

mai căpeta vre-odată
 durere de dinți ori fi va mirosi gura după-
 ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă
 cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit).
 Erezil A. Bartilla (E. Winkler), Viena 19/1.
 Sommergasse 1. — Să se ceară pretutindenea
 apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări
 de falsificare vor fi bine plătite. La locurile
 unde nu se poate căpeta, trimit 7 sticle cu
 2 fl. 60 cr. franco; în Sibiu: la farmacia
 „Vultur“ a lui C. Müller (Piața-mare), far-
 macia Heinrich (Piața-mică nr. 27), farmacia
 Molnar (strada Cisnădiei nr. 59) și la parfu-
 meria Meltzer (strada Cisnădiei și strada Gu-
 steriței).

[16] 8-10

Despărțământul de postavuri
 al firmei

Kastner & Öhler în Graz

dispune de
 cel mai bogat asortiment
 de

postavuri stiriane veritabile.

Fabricate din lână curată
 pe garanță, recunoscute ca cele
 mai bune.

[86] 19-26

Stofe de modă, stofe negre
 și vinete pentru haine de bărbați.

Mustre franco.

„Tipografia“, societate pe acțiuni Sibiu.

Se află de vânzare:

George du Maurier

TRILBY.

IN ROMANEȘTE

DE

AFIN DE LA TUSCIA

Prețul 2 cor. plus 10 fl. porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria
 „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu:

Lupta pentru drept

de
 Dr. Rudolf de Jhering

traducere

de
 Teodor V. Păcățian.

Prețul 2 coroane.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

— **leacare Român,**
 — **luptător pentru**
 — **dreptul național.**

La ordinul prea înalt al Maiestății Sale ces. și reg. apostolice.

A XXXIII-a loterie de stat ces. reg.
 pentru scopuri de binefacere civile în jumătatea aceasta a monarhiei.

Această loterie de bani,
unica concesionată prin lege în Austria,
conține 16.514 câștiguri în bani gata
în sumă totală de 410.000 coroane.

Câștigul principal face
200.000 cor. în bani gata.

Sortirea se va efectui irevocabil la 7 Iunie 1900.

Un los costă 4 coroane.

Losuri se capătă la secția loteriilor de stat în Viena, I., Riemergasse 7, la colecturile
 de loterie, în trafice, la oficiile de dare, de poștă și telegraf și la cele ale căilor ferate,
 în zaraferi (case de schimb) etc., planuri pentru vânzătorii de losuri gratis

Losurile se trimit scutite de porto postol.

[158] 5-10

Dela direcțiunea venitelor loteriilor ces. reg.

Secțiunea loteriei de stat.

Deposit de ghete de Mödling
în Sibiu. Str. Cisnădiei 20.

Fabrica de ghete din Mödling are peste 100 filiale în toate orașele mai mari ale
 Transilvaniei, Ungariei Austriei și Germaniei și se bucură pretutindenea de cea mai
 mare cercetare.

Depositul de ghete din Mödling

în Sibiu. Str. Cisnădiei 20

e provăzut cu toate sortele și fașoanele de cele mai frumoase, mai ieftine, mai fine și
 mai durabile ghete de Paris și de cele înalte, pentru dame, bărbați și copii, cum și
 pentru sezonul de vară, topance de gimnastică Drill, brune și negre, cu talpă de piele
 și de gumilastic, în cel mai bogat asortiment. [171] 1-8

Depositul de ghete din Mödling

există în Sibiu deja de 12 ani, zează prin cel mai culant și mai prompt serviciu
 și din cauza marfei sale frumoase și trainice se bucură de încredere generală.

Se efectuează și reparaturi.

Comande per poștă se efectuează cu rambursă grabnic și prompt.

Depositul de ghete de Mödling

în Sibiu. Str. Cisnădiei 20.

Cel mai cu noroc

și mai bun izvor de a procura
losuri la loteria ung. de clase.

Pentru-ca să satisfac clientelei mele în toate privințele

vând cu prețurile oficiale

[162] 2-2

numai astfel de losuri originale,

care sunt provăzute totodată și cu emiterea și imprimatul firmei casei de schimb

Pestl Magyar Kereskedelmi Bank

(capital fundamental 30 mil. cor. — Fond de rezervă 25 mil. cor.)

Cu privire la tranșarea normală și preventivă ofer de cel mai mare

Cele mai multe câștiguri

au căzut totdeauna pe losuri de ale institutului acestuia. Losuri cu câștig pot
 a trimise spre escomptare și de-adreptul la institutul numit și lichidarea acelor
 se va face îndată după sortire, fie în orice sumă.

Loteria de clase reg. ung. privilegiată

e cea mai bună din toată lumea.

și întrece chiar și loteria prusiană. Dintre 100.000 de losuri se sortează
 câștiguri 50.000, adică jumătate. În gese clase următoare una după alta
 vin la sortare

13 milioane și 160.000 coroane

în bani gata. Câștigul principal în cas norocos e un milion de coroane.

Fiindcă sortirile clasei prime se efectuează deja la

17 și 18 Maiu a. c.

și asortimentul meu de losuri, în urma trecerii mari, se epuizează acuzi, rog
 să-mi se adreseze comanda cât de curând.

Prețul losurilor originale pentru clasa 1.:

1 los întreg . . . cor. 12.— 1 pătrar de los . . . cor. 3.—

jumătate de los . . . 6.— 1 optimă . . . 1.50

Planuri și conspecte despre sortiri trimit punctual.

Iosif Feleki, vânzător de losuri
ungare,
Budapesta, IX., Üllői-út nr. 21.

Conspectul
tuturor oelor 50.000 câștiguri.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai norocos e

1.000.000 Kronen.

Speciell sind die Gewinne wie folgt eingeteilt.

Kronen

1	Prämie mit	6000000
1	Gew. 1	4000000
1	"	2000000
2	"	1000000
1	"	900000
1	"	800000
1	"	700000
2	"	600000
1	"	400000
3	"	300000
1	"	250000
7	"	200000
3	"	150000
31	"	100000
67	"	50000
3	"	30000
432	"	20000
763	"	10000
1238	"	5000
90	"	3000
31700	"	2000
3900	"	1700
4900	"	1300
50	"	1000
3900	"	800
2900	"	400
50,000	Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,000

Bilet de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. . . . losuri originale de ale loteriei de clasă reg. ung. privil. conform planului oficial.

Prețul în cor. . . . } Il veți încasa sau rambursă } Nu e de lipsă.

Adresa exactă.